

XV თავი

უნივერსიტეტში ქცევის წესი და სტუდენტის ეთიკის კოდექსი

სტუდენტის მხრიდან სასწავლო პროცესში გამოვლენილ არაკეთილსინდისიერების ფაქტებზე და უნივერსიტეტში დადგენილი ქცევის წესების დარღვევაზე რეაგირების მექანიზმები განსაზღვრულია „ბსუ-ს შინაგანაწესის დამტკიცების შესახებ“ ბსუ-ს წარმომადგენლობითი საბჭოს 2011 წლის 9 სექტემბრის N02 გადაწყვეტილებით (წინამდებარე გზამკვლევის დანართი 6), „ბსუ-ს ეთიკის კოდექსის დამტკიცების თაობაზე“ ბსუ-ს წარმომადგენლობითი საბჭოს 2017 წლის 27 ივლისის N02 გადაწყვეტილებით (წინამდებარე გზამკვლევის დანართი 7) და თითოეული საგანმანათლებლო საფეხურის მარეგულირებელი წესებით (ბაკალავრიატისა და მაგისტრატურის საფეხურისთვის - „სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესის დამტკიცების შესახებ“ ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2015 წლის 8 ოქტომბრის N111 დადგენილებით და დოქტორანტურის საფეხურისათვის „ბსუ-ს დოქტორანტურის დებულების დამტკიცების შესახებ“ ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 5 აპრილის №19 დადგენილებით (წინამდებარე გზამკვლევის დანართი 20).

სტუდენტი ვალდებულია უნივერსიტეტში დაიცვას წინამდებარე ეთიკის კოდექსით დადგენილი და აკადემიურ პროცესთან დაკავშირებული წესები.

სტუდენტის მხრიდან ეთიკის საერთო წესების დარღვევად მიიჩნევა:

- ა) სააუდიტორიო მეცადინეობაზე ან/და სხვა სახის საუნივერსიტეტო ღონისძიებაზე დაგვიანება;
- ბ) სასწავლო პროცესის მიმდინარეობისათვის ხელშეშლა (ლექციაზე ხმაური, მობილური ტელეფონით სარგებლობა, დერეფანში აურზაური და სხვა);
- გ) მოწვევა უნივერსიტეტის შენობაში;
- დ) უნივერსიტეტში ცეცხლსასროლი ან/და ცივი იარაღის შემოტანა ან/და გავრცელება, ალკოჰოლური სასმელის, ნარკოტიკული ან/და ფსიქოტროპული საშაულებების შემოტანა, გავრცელება ან/და მოხმარება;
- ე) აზარტული თამაშები;
- ვ) ისეთი ფეთქებადი და აალებადი ნივთებისა და ნივთიერებების შემოტანა ან/და გავრცელება, რომელიც ხანძრის ან/და აფეთქების რეალურ საფრთხეს ქმნის;
- ზ) ბილწსიტყვაობა ან ძალადობა, სიტყვიერი ან/და ფიზიკური შეურაცხყოფის მიყენება სტუდენტების ან/და პერსონალისათვის;
- თ) ინვენტარით სარგებლობის წესების დარღვევა (ინვენტარზე წარწერის გაკეთება, მატერიალურ-ტექნიკური აღჭურვილობის დაზიანება);
- ი) უნივერსიტეტის ტერიტორიის დანაგვიანება, შენობის იერ-სახის დამახინჯება, ნარგავების დაზიანება;
- კ) იმ პირის მოთხოვნებისადმი დაუმორჩილებლობა, ვისაც უფლება აქვს აღძრას დისციპლინური ღონისძიების გამოყენების საკითხი.

აკადემიურ პროცესთან დაკავშირებული ეთიკის წესების დარღვევად მიიჩნევა:

- ა) სხვა სტუდენტის ნამუშევრიდან გადაწერა, ან ისეთი დამხმარე მასალის გამოყენება, რაც პროფესორ-მასწავლებლის მიერ წინასწარ არ არის ნებადართული;
- ბ) სხვა პირის ნამუშევრის თავისად წარმოჩენა;
- გ) სასწავლო პროცესისათვის/სტუდენტებისათვის ხელის შეშლა სწავლასა და კვლევის პროცესში საჭირო რესურსების დამალვით, მოპარვით, ან განადგურებით;

- დ) სხვა სტუდენტისათვის აკადემიური სიყალბის ჩადენაში დახმარება;
- ე) კვლევითი სამუშაოების ინფორმაციის გაყალბება;
- ვ) ინდივიდუალური დავალების ჯგუფურად მომზადება, ან ერთი პირის მიერ მომზადებული დავალების ჯგუფურ ნამუშევრად წარმოჩენა;
- ზ) პლაგიატი (სხვისი ნამუშევრის სრულად ან ნაწილობრივ გადაწერა ავტორისა და წყაროს მითითების გარეშე), ან/და საბაკალავრო/სადისერტაციო/სამაგისტრო თეზისის შექმნა;
- თ) სხვა სტუდენტის ნაცვლად გამოცდის ჩაბარება, ან სხვისი შეგზავნა გამოცდის ჩასაბარებლად;
- ი) გამოცდის შესახებ კონფიდენციალური ინფორმაციის მოპოვება, გავრცელება ან/და გამოყენება;
- კ) სხვა სტუდენტის ნამუშევრის მოპარვა, განადგურება ან/და შეცვლა;
- ლ) საუნივერსიტეტო მონაცემების გაყალბება;
- მ) გამომცდელზე ზეწოლით შეფასების მიღების მცდელობა.

უნივერსიტეტში მოქმედი თითოეული საგანმანათლებლო საფეხურის სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესი, რომელთა მოქმედი რედაქციები შემუშავდა 2017 წელს, ითვალისწინებს **პლაგიატს, როგორც აკადემიური სიყალბის (არაკეთილსინდისიერების) ჩადენის შემთხვევაში რეაგირების მექანიზმებს**. აღნიშნული რეგულაციები საჯაროდ ხელმისაწვდომია სტუდენტებისა და პერსონალისათვის უნივერსიტეტის ოფიციალური ვებგვერდის მეშვეობით.

ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2015 წლის 8 ოქტომბრის N111 დადგენილებით დამტკიცებული „ბსუ-ს სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესის“ მე-2 მუხლის (ტერმინთა განმარტება) „პ“ ქვეპუნქტის თანახმად, პლაგიატი არის აკადემიური არაკეთილსინდისიერება, რომლის ფორმები განსაზღვრულია 2017 წელს შემუშავებული უნივერსიტეტის ეთიკის კოდექსით. ამ კოდექსის თანახმად, სასწავლო პროცესის განმახორციელებელ პერსონალს ევალება გამოავლინოს აკადემიური არაკეთილსინდისიერების (სიყალბის/პლაგიატის) შემთხვევა (არსებობის შემთხვევაში), კომპეტენციის ფარგლებში გამოიკვლიოს გამომწვევი მიზეზი და მიიღოს შესაბამისი ზომები მსგავსი ქმედების აღსაკვეთად.

ბსუ-ს სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესის თანახმად, სასწავლო პროცესში (მიმდინარე, შუალედური ან/და დასკვნითი გამოცდების პერიოდი თუ საბაკალავრო ან სამაგისტრო ნაშრომის წინასწარი განხილვის ეტაპზე) **სტუდენტის მხრიდან პლაგიატის ჩადენის შემთხვევაში** ბსუ-ს პერსონალი (აკადემიური, სამეცნიერო ან/და მოწვეული) ვალდებულია სტუდენტს გაუფორმოს შეფასება - „0“ და სამსახურებრივი ბარათით მიმართოს შესაბამისი ფაკულტეტის დეკანს, ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული პროცედურების წარმართვის მიზნით.

საბაკალავრო/სამაგისტრო ნაშრომში/პროექტში აღმოჩენილი აკადემიური სიყალბის (პლაგიატის) დადასტურების შემთხვევაში, ფაკულტეტის საბჭოს მიერ სტუდენტისათვის შესაბამისი აკადემიური ხარისხის მინიჭების შესახებ გადაწყვეტილების გაბათილების შესახებ შესაბამისი დათქმა არარსებობდა სასწავლო პროცესის მარეგულირებელ წესში. აღნიშნული ხარვეზი აღმოფხვრილი იქნა შესაბამის რეგულაციებში 2017 წლის ივნისში შეტანილი ცვლილებებით.

უნივერსიტეტის ეთიკის კოდექსისა და შინაგანაწესის თანახმად ეთიკის კოდექსის უხემ დარღვევად ჩაითვლება პროფესორ-მასწავლებლის შემდეგი ქმედება: ა) პლაგიატი; ბ) სტუდენტის შესაძლებლობის პირადი სარგებლის მიზნით გამოყენება; გ) სტუდენტისგან, უნივერსიტეტში დასაქმებული ან სხვა დაინტერესებული პირისგან საჩუქრის/თანხის მიღება სარგებლის სანაცვლოდ ან პირიქით.

უნივერსიტეტის სტუდენტის/მსმენელის სტატუსის შეწყვეტა, როგორც დისციპლინური სახდელი შეეფარდება სტუდენტს/მსმენელს შემდეგი ეთიკური გადაცდომის შემთხვევებში:

- ა) დადგენილი წესის საწინააღმდეგოდან/და ნებართვის გარეშე გამოიყენებს (ხელყოფს) უნივერსიტეტის მატერიალურ-ტექნიკურ რესურსს (გაფრთხილების მიუხედავად განაგრძობს უნივერსიტეტის საერთო საცხოვრებლის ან სხვა ფართის სარგებლობას ან/და იმ კომპიუტერულიან სხვა ტექნიკის გამოყენებას, რომელიც არ არის განკუთვნილი სტუდენტთა მოხმარებისათვის);
- ბ) გამოცდაზე შევა სხვა სტუდენტის ნაცვლად ან ეცდება მის ნაცვლად გამოცდა ჩააბარებინოს სხვა პირს;
- გ) ჩაიდენს აკადემიურ სიყალბეს (პლაგიატს)-სასწავლო პროცესში შესაფასებლად წარადგენს სხვის ნაშრომს, როგორცაკუთარს;
- დ) გამოიყენებს ან/და სხვას მიაწვდის სასწავლო პროცესის ელექტრონული მართვის სისტემის მომხმარებლის პირად ინფორმაციას (პაროლი და კოდი) ან/და საგნის ლექტორის ნაცვლად აწარმოებს თავის თვის ან სხვა სტუდენტისათვის შეფასებას (აღრიცხავს).

სტუდენტის ქცევის წესები ბსუ-ს საგამოცდო პროცესში განისაზღვრება „გამოცდების ჩატარების ინსტრუქციის“ შესაბამისად (იხ. ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2016 წლის 5 თებერვლის N05 დადგენილება, **გზამკვლევის დანართი N19**), კერძოდ, **სტუდენტი ვალდებულია:**

ა) გამოცდების განრიგით დადგენილ დროს გამოცხადდეს გამოცდის ჩატარების ადგილზე. დაგვიანების შემთხვევაში (საგამოცდო მასალის დარიგების, კომპიუტერთან გამოცდის დაწყების შემდეგ) იგი გამოცდაზე არ დაიშვება;

ბ) გამოცდაზე დასაშვებად იქონიოს პირადობის დამადასტურებელი მოწმობა (ან პასპორტი), რომელიც უნდა მოათავსოს სამუშაო მაგიდის კუთხეში;

გ) ზედმეტი ნივთები, გარდა საწერი კალმის, სასმელი წყლისა და ჯანმრთელობისათვის აუცილებელი ნივთებისა, გამოცდის დასრულებამდე ჩააბაროს უფლებამოსილ პირს. წინააღმდეგ შემთხვევაში იგი მოიხსნება გამოცდიდან.

დ) შეამოწმოს მისი საგამოცდო ფურცლის ხარვეზიანობა, დაზიანების არსებობის შემთხვევაში მიმართოს დამკვირვებელს. საგამოცდო დროის ათვლის შემდეგ ასეთი პრეტენზია არ მიიღება.

ე) საგამოცდო ფურცელზე ამისათვის განკუთვნილ ადგილზე დააწეროს სახელი, გვარი, ფაკულტეტი, საგნის დასახელება და ლექტორის სახელი და გვარი;

ვ) არ გადაშალოს საგამოცდო ბილეთი, სანამ არ დაიწყება საგამოცდო დროის ათვლა;

ზ) საგამოცდო ნაშრომი შეასრულოს ლურჯი ფერის პასტით (აკრძალულია მაიდენტიფიცირებელი ნიშნის ან რაიმე სახის მინიშნების შესრულება).

თ) სამუშაოს დასრულების შემდეგ საგამოცდო ბილეთი და ფურცლები გადასცეს დამკვირვებელს/ლექტორს, კომპიუტერთან მიმდინარე გამოცდის შემთხვევაში დასრულების შესახებ აცნობოს დამკვირვებელს და ისე დატოვოს საგამოცდო ცენტრი;

გამოცდაზე დავალების შესრულების დაწყება შეიძლება საგამოცდო მასალის დარიგების, კომპიუტერში შესაბამისი მასალის ჩატვირთვისა და საგამოცდო დროის ათვლის შემდეგ. დარღვევის შემთხვევაში სტუდენტი მიიღებს გაფრთხილებას, განმეორების შემთხვევაში კი მოიხსნება გამოცდიდან.

გამოცდის პროცესის დროს ასევე აკრძალულია:

ა) მობილური ტელეფონის ან სხვა ელექტრონული ხელსაწყო, ასევე საგამოცდო თემატიკის მატარებელი ინფორმაციის შემცველი ნივთის გამოცდაზე შეტანა (მოიხსნება გამოცდიდან);

ბ) სტუდენტებს შორის საუბარი, ერთმანეთთან გადალაპარაკება (მიიღებს ჯერ გაფრთხილებას, მსგავსი ან სხვა დარღვევის განმეორების შემთხვევაში მოიხსნება გამოცდიდან);

დ) მობილური ტელეფონის ან სხვა რაიმე ელექტრონული მოწყობილობის გამოყენება კალკულატორის ნაცვლად (მოიხსნება გამოცდიდან);

ე) გადაწერა, ე.წ. „შპარგალკის“ გამოყენება. „შპარგალკად“ შეიძლება ჩაითვალოს ნებისმიერი სახის მატარებელზე (ქაღალდი, ელექტრონული (მობილური ტელეფონი და სხვ.) და ა.შ.) დაწერილი თუ ჩაწერილი საგამოცდო საკითხთან დაკავშირებული ინფორმაცია, აგრეთვე ნებისმიერი სახის ფურცელი, თუ იგი არ არის გაცემული საგამოცდო დავალებასთან ერთად, ან არ აქვს დამკვირვებლის ხელმოწერა (მოიხსნება გამოცდიდან).

ვ) კალკულატორის ან/და კოდექსის გადაცემა სხვა სტუდენტისათვის. ეს ჩაითვლება გადაწერის მცდელობად და ორივე გამოსაცდელი გაფრთხილების შემდეგ განმეორების შემთხვევაში მოიხსნება გამოცდიდან;

ზ) საგნის ლექტორისათვის/დამკვირვებლისათვის, საგამოცდო დავალების შინაარსთან დაკავშირებული კითხვების დასმა. დარღვევის დაფიქსირების შემთხვევაში სტუდენტს ეძლევა გაფრთხილება, განმეორებისას კი მოიხსნება გამოცდიდან;

გამოცდიდან მოხსნის საფუძველი შეიძლება გახდეს სტუდენტის მიერ დისციპლინის სხვაგვარი დარღვევა (ხმამალალი და ხელისშემშლელი საუბარი, სხვა პირისაგან დახმარების მიღება, საგამოცდო მასალის განზრახ დაზიანება, კარნახი, ნებართვის გარეშე აუდიტორიაში მოძრაობა, ქცევით გამოცდის მიმდინარეობისათვის ხელის შეშლა ან სხვა).

სტუდენტი ვალდებულია დაემორჩილოს საგნის ლექტორის/დამკვირვებლის გადაწყვეტილებას, მათ შორის, გამოცდიდან მისი მოხსნისა და შეფასების გაუქმების შესახებ.

გამოცდის ჩატარების ინსტრუქციით დადგენილი წესის დარღვევის შემთხვევაში სტუდენტი მოიხსნება გამოცდიდან და გაუფორმდება შეფასება - „0“.

ბსუ-ს საგამოცდო ცენტრში და იმ აუდიტორიებში, სადაც საგამოცდო პროცესი მიმდინარეობს, დამონტაჟებულია ვიდეო-სამეთვალყურეო სისტემა. საგამოცდო პროცესის მონიტორინგის პროცესში აქტიურად არის ჩართული უნივერსიტეტის და ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურები და დარგობრივი დეპარტამენტები.